

залучення приватного сектору у наданні послуг; забезпечення рівних умов для підприємств різних форм власності; створення умов для залучення інвестицій в сектор ЖКГ; стимулювання нових форм бізнесу; розвиток публічно-приватного партнерства у ЖКГ; сприяння впровадженню ресурсо- та енергозберігаючих технологій.

Тому, стратегічними цілями розвитку ЖКГ, його реформування та формування і підтримки конкуренції є: вироблення нової концепції житлової політики України, орієнтованої на потреби людини та її можливості; інституалізація ефективного власника житла через забезпечення можливостей вибору населенням способу управління житлом та його обслуговування, ліквідація монополії ЖЕКів; запровадження системи державного регулювання монопольних ринків комунальних послуг; удосконалення тарифної політики, ліцензійних умов та системи контролю за їх додержанням, захисту прав споживачів; підвищення енергоефективності житлового фонду та впровадження енергозбереження в ЖКГ; розвиток комунальної інфраструктури на базі запровадження енергозберігаючих технологій; розвиток публічно-приватного партнерства у сфері ЖКГ; впровадження ринкових гнучких форм регулювання природних монополій на ринку ЖКП; підвищення інвестиційної привабливості підприємств ЖКГ.

Література:

1. Апостолюк О. Реалії та перспективи розвитку конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг / О. Апостолюк / Галицький економічний вісник. - 2014. - № 3. - С. 53-60.
2. Герасимчук, З.В. Формування недержавного сектора житлово-комунального сектора в регіоні: монографія [Текст] / З.В. Герасимчук, Н.В. Хвищун. – Луцьк: Надстир'я, 2007. – 224 с. 2. Гура, Н.О. Облік у житлово-комунальному господарстві: теорія і практика: монографія [Текст] / Н.О. Гура. – К.: Знання, 2006. – 351 с.
3. Поплавська, Ж.В. Формування та регулювання конкурентних відносин на монополізованих ринках: теоретичний та прикладний аспект: монографія [Текст] / Ж.В. Поплавська, Н.Л. Михальчишин. – Львів: ТзОВ Манускрипт, 2010. – 296 с.

Богач Ю.А., к.е.н,

доцент кафедри державного і муніципального управління
Тернопільський національний економічний університет

**МІСЦЕ І РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ В ПОДОЛАННІ
СЕКТОРАЛЬНИХ АСИМЕТРІЙ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Останніх кілька років особливо яскраво прослідковується необхідність кардинальних структурних змін в економіці регіонів України, що з одного боку зумовлюється європейським вектором інтеграції, а з іншого – нагальною потребою у побудові конкурентоспроможної економіки держави та її регіонів. Головним джерелом відтворювального процесу та структурних змін національної економіки, економічного розвитку її регіонів, має стати інвестиційна діяльність. Без належного організаційно-економічного забезпечення інвестиційних процесів практично неможливий стабільний економічний розвиток. Через відмінності у соціально-економічних умовах кожного регіону процеси інвестування відбуваються нерівномірно, в наслідок чого виникають і постійно посилюються структурні асиметрії регіонального розвитку. Тобто, першочерговим завданням державної структурної регіональної політики має стати подолання структурних асиметрій та досягнення максимально збалансованого розвитку регіонів.

Основними напрямками зміни територіальної структури економіки в умовах існування значної різниці у рівні соціально-економічного розвитку регіонів України є:

- забезпечення комплексного і збалансованого розвитку усіх районів та регіонів країни на основі раціонального використання конкретних умов і наявних трудових, земельних, водних, енергетичних та інших природних ресурсів;

- усунення дисбалансу у розвитку окремих територій та забезпечення вирівнювання рівнів їх соціально-економічного розвитку;

- формування інституційного середовища, яке б сприяло гармонізації загальнодержавних і регіональних інтересів.

Одним з інструментів реалізації даних напрямків може стати державний сектор економіки, який класично виконує перерозподільчу, розподільчу й стабілізуючу функції. Виконання цих функцій передбачає використання державного сектору як інструменту впливу на соціально-економічні процеси для вирішення завдань щодо:

- вирівнювання економічного циклу за допомогою забезпечення державних інвестицій, держзакупівель, реконструкції підприємств інфраструктури;
- підтримки зайнятості на основі збереження існуючих і створення нових робочих місць;
- формування найбільш раціональної структури економіки за допомогою реконструкції діючих і будівництва нових підприємств у галузях, що розвиваються, та видах виробництва;
- акумуляції й перерозподілу коштів на основі використання податкової системи, операцій на фінансовому ринку з державними пакетами акцій, цінними паперами з метою забезпечення доходів і витрат державного бюджету, що забезпечують підтримку ділової активності;
- розвитку науки, забезпечення технологічного застосування її результатів, підготовки наукових кадрів;
- інтенсифікації зовнішньоекономічної діяльності за допомогою державних організацій.

Регулюючий вплив на економіку державний сектор може реалізувати через політику змішаних компаній, в яких державі належить контрольний або значний пакет акцій. Управляючи пакетами акцій компаній, державні органи регулюють обсяги та адресність інвестицій, а за рахунок управління пакетами акцій банків частково перерозподіляються ресурси комерційних банків з державною участю на кредитування інвестиційних проектів відповідно до державних програм. Так, скажімо, у держпідприємств, як найбільшої частини у структурі самого державного сектора, значно ширші можливості в отриманні довгострокових державних кредитів на пільгових умовах. За рахунок цього фактора вони отримують можливість залучати на партнерській основі приватні компанії для реалізації великих проєктів, які б не могли бути здійснені ними лише за власні кошти і з власної ініціативи. Як результат – в регіонах підвищується зайнятість, поповнюються місцеві бюджети, розвиваються супутні галузі.

Державний сектор через Національний банк виконує регулюючі функції на фінансовому ринку: визначає облікові ставки; здійснює операції на ринку цінних паперів; визначає валютний курс і т.п. Володіючи таким інструментарієм, державний сектор за ефективної регуляторної політики має можливість через кредитно-грошову політику активно впливати на економічне зростання.

Тобто, саме через підприємства державного сектору з'являється можливість забезпечити проведення державної регуляторної політики щодо структурних перетворень, вирівнювання народногосподарської кон'юнктури та здійснення інвестиційної політики.

Після невдало проведеної приватизації, сьогодні в Україні назріла проблема необхідності їх відновлення чи повернення назад у державну власність. В цілому державні підприємства необхідно реанімувати, виходячи виключно з тих цілей, яких необхідно досягти в економічній та соціальній сферах регіонів та держави загалом, і за умови, що такі цілі не можуть бути досягнуті приватним сектором самостійно. Як свідчить світова практика, ними можуть виступати:

- надання товарів і послуг, виробництво яких в умовах ринку є не вигідним для приватного сектору, оскільки вони належать до категорії суспільних благ і (або) потребують значних інвестицій;
- стимулювання розвитку окремих галузей економіки або регіонів для подолання структурно-технологічної відсталості та депресивності територій, для зменшення імпортозалежності та від'ємного торгового сальдо, для забезпечення макроекономічної стабілізації та закладення бажаних довгострокових трендів розвитку;
- надання товарів і послуг за цінами, нижчими від ринкових, з міркувань підвищення якості соціального забезпечення та послаблення соціальної напруженості;
- створення нових робочих місць і поліпшення соціального за-безпечення;
- розбудова і контроль стратегічно важливих галузей економіки з міркувань підвищення рівня національної безпеки та мінімізації негативних зовнішніх політичного та економічного впливів;
- створення стабільних джерел доходів для державного бюджету за рахунок прибуткових державних компаній.

Отже, серед можливих напрямків подолання структурних асиметрій та досягнення їх максимально збалансованого розвитку є економічно обґрунтоване відновлення державного сектору за рахунок створення державою високоприбуткових корпоративних підприємств.